

- Prilagajanje ni vedno lahko** str. 4
Septembra rekordna proizvodnja rondelic str. 5
Prejeli kar dve plaketi str. 5
Kako je varovana Luka Koper str. 7
Držati skupaj kot družina – Intervju str. 10–12
Ponosna na nagrado str. 12
Na obisku v tovarni aluminija v Mostarju str. 13
Predstavitve knjige Arhitekt Danilo Fürst str. 15
Jesenski izlet v Beograd – Reportaža str. 16–17

Iz vsebine

- 4** Prilaganje ni vedno lahko
- 5** Septembra rekordna proizvodnja rondelic
Prejeli kar dve plaketi
- 6** Inovatorji v Hidrii v Godoviču
- 7** Kako je varovana Luka Koper
- 8** Otroci navdušeni nad gasilci
- 9** Gasilnik v osebno vozilo
Urejeni rastlinjaki
- 10–12** Držati skupaj kot družina – Intervju
- 12** Ponosna na nagrado
- 13** Na obisku v tovarni aluminija v Mostarju
- 14** Sproščeno nogometno društvo z Argentinci
Navdušeni nad urenjenostjo
- 15** Predstavitve knjige Arhitekt Danilo Fürst
Spet v hali B
- 16–17** Jesenski izlet v Beograd – Reportaža
- 17** Memorial Jožeta Pavlineka
- 18** Fotografije meseca
- 19** »Cepljeni proti ustvarjalnosti«
- 20** Od ideje do inovacije
Sladka aloja
- 21** Sezonska gripa
Cepljenje
Plesna vadba zumbé
- 22** Levstikova pot od Litije do Čateža
Trije kralji
- 23** Križanka

Naslovnica: Rušenje dimnika v družbi Talum Rondelice d. o. o.

Časopis družbe Talum. Naslov uredništva: Talum, d. d., Tovarniška cesta 10, 2325 Kidričevo, telefon: 02 79 95 108, telefaks: 02 79 95 103, e-pošta: darko.ferlinc@talum.si.

Izhaja mesečno v nakladi 2300 izvodov.

Uredniški odbor: Darko Ferlinc, glavni urednik, Danica Hrnčič, Lilijana Ditrih in Aleksandra Jelušič, članice, ter Srdan Mohorič, član.

Jezikovni pregled: Darja Gabrovšek Homšak, oblikovanje: Darko Ferlinc, avtor naslovnice: Tomaž Godicej.

Prelom in priprava za tisk: Grafični studio OK, Maribor, tisk: Bezjak tisk, Maribor.

4396

DARKO FERLINC
GLAVNI UREDNIK

4396 se zdi visoka številka. Posebej, če jo primerjamo s številko ena. Razlika med njima je ogromna. Ne vem, mislim, da kakih 25 let. Visoka bi se mi zdela tudi, če bi jo na primer videl na svoji plačilni listi.

V resnici pa številka sploh ni visoka. Nizka je. V tem trenutku celo najnižja od vseh matičnih števil v fabriki. In kaj sedaj narediti? Sem lahko zaradi tega vesel in celo ponosen? Naj bom žalosten, ker taka številka pomeni tudi, da gre do stvari počasi h koncu? Počasi se bo pač treba posloviti. Nisem ne eno ne drugo. V resnici sem le malo zmeden. Ali, bolje rečeno, bolj zmeden kot običajno.

Po malo manj kot štiridesetih letih dela v isti fabriki te odhod v penzijo (pokoj se sliši preveč mrtvaško) pač ne pusti ravnodušnega. Veliko se je zgodilo v teh letih. Dobre in tudi slabega. Dobro si je treba zapomniti, slabo pozabiti, če se da.

Ne morem reči, da sem komaj čakal, da grem. Prej to, da izkoriščam neko stanje, ki bo za take, kot sem jaz, iz leta v leto slabše. Kar pomeni, da je treba čim prej pobegniti. Toda kam? Na varno? Težko bi lahko tako rekli.

Vsaka generacija ima neke svoje »ta stare«. Tudi mi smo jih imeli. Takrat smo bili še zeleni. Oni pa sivi. Vsaj večina od njih. Tudi sedanja generacija zelenih ima svoje »ta stare«. In ko imaš tako matično številko kot jaz, postaneš

pač eden izmed njih. Nikakor se več ne moreš skriti. Opazijo te že od daleč. Je pa dober občutek, da te še potrebujejo.

V življenju nisem bil in še danes nisem konfliktna oseba. Včasih bi sicer moral biti. Včasih bi moral koga na »gobec«, vsaj z besedami. Pa tega največkrat nisem zmogel. Je pa to po drugi strani dobro. Z veliko večino ljudi sem imel dobre odnose. In jih imam še danes. Zato se ne bojim, da bom na oni strani fabriške ograje ostal nepomirjen, jezen, da mi bo žal, ker nisem temu ali onemu povedal svojega, skratka, da bom imel »poln kufer« vsega.

Ne bi pa rad odšel tako, kot da mi je umrl kdo od najdražjih. Saj mi je tudi »fabrika« draga. V nekem smislu celo najdražja. Toda jokati za njo pa vseeno ne bi rad. Želim si, da bi se z nasmeškom peljal mimo nje in se spomnil, kako je bilo včasih, ne pa, da bi mi volan vleklo na parkirišče pred upravno zgradbo.

Sem pa med tistimi več kot deset tisočimi, ki so pripadali aluminiju, ki so ustvarjali fabriko, ki so prispevali svoj delež k temu, da je fabrika danes taka, kot je. In na to sem ponosen.

Fabrika mi je dala tako rekoč vse. Predvsem preživetje. Dala mi je tudi najboljše prijatelje. Dala mi je veliko ljubezni. Dala mi je ogromno drobnih radosti, brez katerih se ne da živeti. In zato sem ji hvaležen. □

»Sem pa med tistimi več kot deset tisočimi, ki so pripadali aluminiju, ki so ustvarjali fabriko, ki so prispevali svoj delež k temu, da je fabrika danes taka, kot je. In na to sem ponosen.«

Prilagajanje ni vedno lahko

DR. ZLATKO ČUŠ

FOTO: SRDAN MOHORIČ

Talum je v svoji strategiji jasno zapisal svoje usmeritve in širitev svojih dejavnosti navzven. Tako smo našo ograjo precej razširili in se podali v širni svet. Zaradi korektnosti do poslovnih partnerjev in nerazkrivanja poslovnih skrivnosti bom nekatere podrobnosti pri projektu opisal temu primerno.

Skoraj tri leta je že minilo od začetnih pogovorov z ameriškim partnerjem o sodelovanju na področju vzpostavitve proizvodnje v Južni Ameriki. Po dolgotrajnih pogovorih in pogajanjih nam je uspelo pridobiti za Talum izjemno pomemben posel; pomemben zaradi obsega in zahtevnosti naloge. Je že res, da sami verjamemo, da smo med najboljšimi proizvajalci rondelic na svetu, sedaj bomo morali to še dokazati na področju prodaje tehnološkega znanja. Veliko je razprav o tem, ali je posel teže pridobiti ali ga izpeljati. Iz svojih izkušenj vem, da je oboje zahtevno in pomembno. Seveda poslovni svet ne priznava približkov, ampak je treba zaveze iz pogodbe izpeljati stoodstotno.

Še doma, znotraj ograje, niso vedno vsi pogoji natančno znani. In sedaj se znajdemo v širnem svetu z različnimi poslovnimi običaji, drugimi kulturami in navadami. Takšno okolje zahteva ogromno prilagajanja in spreminjanja naših vsakdanjih navad. To je verjetno ena najtežjih nalog, ki jih moramo opraviti. Vsi mi bi z lahkoto in velikim veseljem spreminjali druge, le sebi bi privoščili nezmotljivost in običajni ritem in navade. To je bilo možno samo do trenutka, ko smo se skrivali za našo varno tovarniško ograjo. Seveda smo tudi doslej obvladovali zahtevne tehnologije in zahtevne kupce naših proizvodov iz tujine. Tokrat moramo obvladati celoten projekt z vsemi ekipami na terenu in s pomočjo strokovnih služb. Ko natančno premislim, smo prav vsi

Dr. Zlatko Čuš, član Uprave Taluma

do neke mere in na neki točki vpeti v uspešno izvedbo projekta. In prav izvedba takega projekta in njemu podobnih bo pokazala, koliko dobri smo kot skupina. Pri izvedbi zahtevnih projektov je pomembno, da se vsi akterji zavedamo, da sta ključnega pomena sodelovanje in usmerjenost k uspešni izvedbi. V Talumu smo že naredili ogromne korake v smeri zavedanja in pomena prilagajanja in sodelovanja.

Projekt izgradnje rondelic v Argentini je v intenzivni fazi izgradnje zgradbe in infrastrukture. Vsa potrebna oprema trenutno pluje po oceanih proti Argentini. Na različnih ladjah je približno 150 kontejnerjev opreme in nekaj deset posebnih zabojev tovarov, izrednega zaradi svojih gabaritov. Oprema pluje iz Slovenije, Turčije, Nizozemske, ZDA, Južne Koreje, Švedske, Nemčije ... Kot zanimivost naj omenim, da so samo logistični stroški vredni milijon ameriških dolarjev.

Vgradnja vse te opreme bo potekala pod nadzorom in koordinacijo Talumove ekipe. Ta ekipa bo ob svoji strokovnosti potrebovala veliko, kaj veliko, ogromno mero prilagodljivosti. Delamo za naročnika, ki lastniško izhaja iz Kanade, in ker gre za investicijski fond, ga zanimajo donosi in še enkrat donosi. Lastnik ima svoje

proizvodne enote postavljene po svetu, vendar je največji obrat v ZDA, tam sta tudi sedež korporacije in vodstvo podjetja. Vodja projekta živi in dela v Braziliji. Sam projekt se lokalno izvaja v Argentini pod vodstvom in koordinacijo Taluma. Ja, kanadski lastnik, ameriški direktor, brazilski vodja projekta, argentinski izvajalci del in mi, ki naj bi vse to povezali in uspešno zagnali tovarno. Mogoče bo enkrat v prihodnosti možno in primerno opisati dogajanje na koordinacijskih sestankih vseh omenjenih akterjev, vsakega s svojimi pričakovanji, navadami, temperamenti, kulturo ... Čeprav sam spadam med odprte ljudi, ker sem v preteklosti prepotoval vse kontinente, tekmoval in sodil športnikom z vsega sveta, tudi poslovno sem že srečal kar nekaj različnih partnerjev, imam občutek, da sem se pri tem projektu največ naučil, od mene zahteva sprotno prilagajanje in sodelovanje. Z veseljem opazujem svoje sodelavce, kako z veliko željo in profesionalnim odnosom do dela poskušajo slediti potrebam projekta. Zaradi časovnih zamikov je treba velikokrat delati in komunicirati ponoči, popoldan, ob koncu tedna. Vsi sodelujoči so to vzeli kot dejstvo in izziv, ne kot neko vrsto žrtvovanja, čeprav sem prepričan, da jih njihovi bližnji ne

razumejo vedno, še posebej če je narava njihovega dela povsem drugačna in popolnoma predvidljiva. Ker bodo morali zaradi narave dela določeni posamezniki preživeti kar nekaj časa stran od doma, je lahko ta stopnja razumevanja še toliko manjša.

Dejstvo je, da je dela v bližnji okolici vedno manj in da se bomo morali s svojim znanjem preizkusiti tam, kjer je naročnik in plačnik. Tokrat je to v zelo oddaljeni Argentini, torej bo naslednjič skoraj zagotovo bliže in mogoče nekoliko lažje. Vsem, ki v naslednjih mesecih odhajate na montažo opreme in kasneje na zagon tovarne, želim veliko mero strpnosti in prilagodljivosti v novih razmerah. Naj vam bo to strokovni in osebni izziv, ne osebno breme. Na koncu koncev vsak nima priložnosti, da bi bil del ekipe, ki bo imela na terenu priložnost potrditi, da Talum spada med podjetja, ki mu je vredno zaupati velike in kompleksne projekte. Verjamem, da vam bo uspešno sledilo čim več sodelavcev in da bo lahko Talum postal uspešen ponudnik prodaje proizvodov in tehnologij.

V naravi in poslu preživijo tisti, ki se jim uspe prilagoditi razmeram. ■

TALUM RONDELICE

Septembra rekordna proizvodnja rondelic

V odvisni družbi Talum Rondelice smo septembra proizvedli 2.713 ton rondelic, kar je najvišja mesečna količina rondelic doslej. Najvišja doslej je bila tudi mesečna proizvodnja rondelic iz zlitine AlMn, kar je še bolj pomembno, saj gre za proizvod z višjo dodano vrednostjo.

TOMAŽ GODICELJ

FOTO: TOMAŽ GODICELJ

Staro se umika novemu

Od začetka osemdesetih let, ko se je v Talumu začela proizvodnja rondelic, pa vse do danes smo bili priča kar nekaj mejnikom količinske mesečne proizvodnje. Od začetka so bili ti mejniki povezani z nekaj sto tonami mesečne proizvodnje, v zadnji petnajstih letih pa z mesečno proizvodnjo 1.000, 1.500, 2.000 ton in tako naprej. Ob rekordni mesečni proizvodnji želim opozoriti na produktivnost, ki je naš najpomembnejši kazalnik za obvladovanje stroškov

dela. Kot je razvidno iz diagrama, se produktivnost od leta 2005, odkar ta kazalnik sistematično spremljamo, z izjemo kriznih let 2008 in 2009 neprestano povečuje. V letošnjem letu dosegamo mesečno produktivnost, ki je v povprečju višja od 130 kg rondelic na efektivno opravljeno uro, kar je največ doslej. Verjamem, da se bodo ugodne tržne razmere nadaljevale in da bomo imeli kmalu priložnost poročati o novem mejniku mesečne

proizvodnje. Z razvojnimi projekti, ki potekajo, želimo proizvodni proces še izboljšati in ga tako prilagoditi zahtevam tržišča, ki se iz leta v leto povečujejo. Vsem sodelavkam in sodelavcem čestitam za rekordno mesečno proizvodnjo in se jim hkrati zahvaljujem za njihov prispevek ob

tem pomembnem dosežku, ki se najbolj izrazito kaže prav v produktivnosti na efektivno uro. Prav tako se ob tej priložnosti zahvaljujem odvisnima družbama Talum Livarna in Talum Aluminij, ki nas v času zmanjšanih talilno-livnih kapacitet oskrbujeta s tekočim aluminijem. □

TALUM SERVIS IN INŽENIRING

Prejeli kar dve plaketi

Talumovi vzdrževalci smo se ponovno udeležili vsakoletnega, že 23. Tehničnega posvetovanja vzdrževalcev Slovenije (TPVS), ki je bilo 17. in 18. oktobra 2013 na Otočcu.

BORIS BLAŽEK

FOTO: SRDAN MOHORIČ

Na srečanju sodelavci vseh večjih slovenskih podjetij (Revoz, Krka, Pivovarna Laško, Akroni, Ravne, Impol ...) predstavljajo novosti in praktična znanja ter izkušnje s področja vzdrževanja in energitike. Direktor družbe Talum Servis in inženiring mag. Mihael Hameršak je vodil okroglo mizo na temo Energetska učinkovitost in vzdrževanje, ki je bila zelo obiskana, tema pa v teh časih vsepšpšpšnega varčevanja z energenti zelo aktualna. Na okrogli mizi so sodelovali direktorji oddelkov za vzdrževanje iz navedenih podjetij.

Na programu srečanja je bil tudi natečaj za najboljšo idejo s pod-

ročja vzdrževanja za leto 2013. Na natečaj je prispelo trideset prijav. Mi smo prijavi tri ideje in prejeli kar dve plaketi, za 2. in 3. najboljšo idejo. Za predlagani ideji sta bila nagrajena **Franc Zajc** iz OE Promet in **Branko Vogrinec** iz OE Gradbeno vzdrževanje, oba iz družbe Talum Servis in inženiring. Za izjemen dosežek in promocijo inovativnosti Taluma tudi širše sta jima plaketi ob tej priložnosti podelila predsednik Uprave Taluma Marko Drobnič ter direktor družbe Talum Servis in inženiring mag. Mihael Hameršak. Čestitkam se pridružujemo tudi vsi vzdrževalci in zaposleni v družbi Talum.

Plaketi sta podelila predsednik Uprave Marko Drobnič in direktor družbe Talum Servis in inženiring mag. Mihael Hameršak.

Inovatorji v Hidrii v Godoviču

V četrtek, 10. oktobra, smo se z avtobusom odpravili v Hidrio IMP Klima v Godoviču. Ekskurzija je bila namenjena našim sodelavcem in sodelavkam, ki so v zadnjem letu predlagali najmanj tri izboljšave ali koristne predloge, in nagrajencem Štajerske gospodarske zbornice. Na tak način se jim želimo simbolično zahvaliti za njihov prispevek k izboljševanju delovnih razmer, za tehnološke in netehnološke izboljšave, rešitve. V Hidrio smo šli predvsem zato, da bi spoznali njihovo inovacijsko kulturo, inovacijsko dejavnost in si v praksi ogledali primer visokotehnološkega podjetja.

LILIJANA DITRIH
FOTO: SPLET

Hidria

Hidria Inštitut Klima je začel delovati leta 2006. Podjetje razvija naj-sodobnejše sisteme za klimatizacijo, gretje in hlajenje v stavbah. Naš gostitelj je bil direktor dr. Erik Pavlovič s sodelavcema.

Vizija njihovega podjetja je, da postane vodilni svetovni ponudnik za sisteme za klimatizacijo zgradb in avtomobilskih tehnologij. S tem želijo prispevati k ugodju bivanja v prostorih in k zeleni mobilnosti. V celotni korporaciji Hidria gradijo kulturo, ki temelji na odgovornosti. Pri delovanju so v ospredju vrednote: odgovornost, znanje in kompetentnost, inovativnost in odličnost. Dr. Pavlovič nam je v enourni predstavitvi prikazal tako temelje množične inovativne dejavnosti

kot vidike profesionalne inovativne dejavnosti ter Akademijo Hidrie. Pri tem je poudaril, da uspehi niso prišli čez noč, da je njihova inovacijska kultura plod dolgoletnega dela, da je inovativnost način njihovega razmišljanja in delovanja na vseh ravneh in področjih v podjetju. To njihovo zavezanost, predanost, strast do novih pristopov, novih rešitev je bilo čutiti na vsakem koraku. Zame, ki nisem »tehnični tip«, je bil izjemno zanimiv njihov pristop k množični inovativni dejavnosti zaposlenih, ki jo redno spremljajo in nagrajujejo, in poudarek, ki ga dajejo povratnim informacijam predlagateljem predlogov. Na tem področju nas v Talumu čaka še precej dela, prav tako na profesionalni inovativnosti.

Ogledali smo si še tri laboratorije. V laboratoriju za testiranje in merjenje distributivnih elementov zraka, v katerem opravijo največ meritev, so nam na konkretnem primeru pokazali, kaj merijo in kako ter kako lahko simulirajo različne razmere v prostoru ... Predstavili so nam tudi akustični laboratorij. Pokazali so nam več svojih izdelkov in povedali veliko zanimivih informacij, na primer, da so »lopatke« na enem izmed ventilatorjev oblikovane po krilih sove, ki leti skoraj neslišno.

Po ogledu, ki je prehitro minil, smo se odpravili v gostilno v Spodnji Idriji, ki stoji ob poti, po

kateri so rudarji odhajali na delo v rudnik živega srebra. S hriba je lep pogled na dolino Idrijce in na »faro«. Seveda ni šlo brez idrijskih žlikrofov in »zeljševke«. Kot zanimivost naj navedem, da se v gostišču z moko oskrbujejo s kmetije v nam bližnji vasi. Čas za kosilo je hitro minil in že smo hite-li nazaj v Idrijo na ogled Antonijevega rova – turističnega dela idrijskega rudnika živega srebra, ki je pet stoletij dajal kruh okoliškemu prebivalstvu. Iz tehnološke sedanosti in prihodnosti (Hidria) v tehnološko preteklost (rudnik). Nato je sledila pot »domov« v Kidričevo, kjer nas je v Panu predsednik Uprave pogostil s pečenimi kostanji in moštom. Na ta način se je »nekako odkupil«, ker ni šel z nami na ekskurzijo, kot je obljubil (žal je bil službeno zadržan). ▣

Kako je varovana Luka Koper

V Vargas-Alu se zavedamo, da je usposobljen in poučen delavec ključnega pomena za poslovanje družbe, zato smo v začetku oktobra za vse zaposlene organizirali ogled Luke Koper, ki ima dejavnosti varovanja in požarne varnosti organizirano primerljivo kot mi v Talumu.

ANITA POLAJŽER

FOTO: JOŽEF KANCLER, BORIS KUCHAR

Po pozdravu in krajši osnovni predstavitvi smo z avtobusom vstopili na varovano območje, ki je brez morskih površin približno trikrat večje kot celotno območje znotraj ograje Taluma. Luka Koper je edino slovensko trgovsko pristanišče, ki je bilo ustanovljeno leta 1957 in sodi med mlajša pristanišča, hkrati pa je tudi mejna vstopna točka z EU. Danes je to moderno urejeno in opremljeno večnamensko pristanišče.

Osnovne skladiščne dejavnosti izvajajo na 10 specializiranih terminalih. Nas sta posebej zanimala terminal za generalne tovore, predvsem zaradi aluminija, ki ga v glavnem dostavljajo v Talam, ter silos za glinico, iz katerega se oskrbujeta proces proizvodnje aluminija v Talumu in proizvodni proces v Silkemu. Pokazali so nam tudi Evropski energetski terminal, to je terminal za razsuti tovor, ki je zaradi močnih vetrov ograjen z 11 m visoko aluminijasto pregrado, kar zagotavlja protihrupno in varnostno zaščito.

Ko smo se vozili skozi obsežne terminale za skladiščenje in prekladiščenje, smo opazili samo zaposlene v skladiščih, zato smo povprašali, kako je poskrbljeno za fizično-tehnično varovanje in požarno varnost. Izvedeli smo, da notranji red, gibanje in zadrževanje delavcev ter strank na območju pristanišča določa pravilnik o notranjem redu na območju Luke Koper in v njenih poslovnih prostorih. Za samo varnost pa skrbi služba za varovanje Luke Koper,

in sicer Služba za splošno varovanje in varovanje morja, ter nekatere njihove strokovne službe. Na celotnem območju je nameščen varnostnotehnični sistem, ki ga sestavljajo: kontrola pristopa, videonadzorni sistem, sistem za protivoljno varovanje in sistem za aktivno požarno zaščito. Vse skupaj nadzirajo iz lastnega varnostno-nadzornega centra, ki ga uporabljajo samo za območje Luke. Obhodno varnostno osebje je usposobljeno za varnostnike in gasilce. Tako opravljajo požarne obhode na območju celotnega pristanišča. Začetni požar pogasijo kar sami, za večje požare pa jim priskoči na pomoč enota bližnje koprške gasilske brigade, s katero imajo pogodbeni odnos. Poudarek so dali tudi na predstavitev gasilske opreme, kar je bilo še posebej zanimivo za naše poklicne gasilce. Organizirano imajo prostovoljno gasilsko enoto, katere člani so predvsem zaposleni v Luki. Pokazali so nam svojo gasilsko-varnostno službo ter nam povedali nekaj o njenem delu in poteku intervencij. Luko Koper smo zapustili z mešanimi spoznanji, saj smo ugotovili, da imajo nekatere stvari urejene bolje, druge pa verjetno slabše kot mi, ampak prav tu vidimo dodano vrednost tega strokovnega ogleda. Predstavnikom smo se zahvalili za strokoven in nazoren ogled in jih povabili v Talam, kjer bi verjetno oni prišli do podobnih ugotovitev.

Po končanem ogledu smo si vargasalovci vzeli še nekaj časa za sproščeno druženje, ki nam ga ob hitrem tempu in obilici dela pogosto primanjkuje. Strokovna ekskurzija je lepo sovpadala tudi z

dvajseto obletnico družbe. Sicer pa smo izobraževalni dan preživeli poučno, doživeto in sproščeno. ▣

Aluminij v Luki Koper

Vargasalovci v luki

Otroci navdušeni nad gasilci

Tudi v letošnjem oktobru izvajajo naši gasilci več aktivnosti kot običajno, saj je ves mesec posvečen požarni varnosti. Ker se zavedajo, da je preventivno vzgojo treba začeti pri najmlajših, so najprej obiskali malčke v otroških vrtcih, nato pa še učence vseh osnovnih šol v občini Kidričevo.

ANITA POLAJŽER
FOTO: MARTIN OZMEC

Nosilna tema letošnjega oktobra – meseca varstva pred požari je »Začetni požar lahko pogasite sami«, pri čemer gre za ozaveščanje občanov pri uporabi sredstev in naprav za začetno gašenje

požarov, kamor v glavnem spadajo gasilniki in požarne odeje. Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje je v sodelovanju z Gasilsko zvezo Slovenije in Slovenskim združenjem za

požarno varstvo pripravila poseben plakat in zgibanke, ki so jih gasilci iz posameznih društev že v začetku oktobra razobesili po svojih občinah.

Gasilci iz PGD Talum so tako kot v minulih letih v »tednu otroka« naprej obiskali vrtec v Kidričevem. Najmlajšim so predstavili gasilce, njihovo delo, uniforme ter seveda gasilsko tehniko in samo gašenje. Otroci v starejših skupinah so bili nad obiskom in nad tem, kar so videli, zelo navdušeni, saj so lahko preizkusili tudi gašenje z vodnim curkom. Sicer pa je bil namen gasilcev dosežen, saj so na svoj način otrokom predstavili humano delo in pomen gasilcev, ki so vedno pripravljeni pomagati sokrajanom v nesreči ali požaru.

V okviru aktivnosti ob mesecu varstva pred požari so gasilci iz

PGD Talum v naslednjih dneh obiskali tudi vse osnovne šole v občini Kidričevo, in sicer OŠ Cirkovce, OŠ Borisa Kidriča Kidričevo ter podružnično osnovno šolo v Lovrencu na Dravskem polju. Učencem so predstavili različne preventivne dejavnosti in požarno tehniko. Poveljnik GZ Kidričevo Jožef Kancler ter predsednik komisije za preventivo in predsednik PGD Talum Kidričevo Zdenko Belšak sta se še pred obiskom gasilcev z vodstvi šol dogovorila o natančnem poteku dejavnosti v oktobru.

V vseh šolah je bila izvedena »evakuacija« učencev in učiteljev. Kot nam je zaupal poveljnik Gasilske zveze občine Kidričevo **Jožef Kancler**, so učitelji in učenci evakuacijo na varen prostor pred šolami opravili zelo resno in hitro, kar je bil tudi glavni namen. Po prihodu gasilskih enot so gasilci pregledali prostore objekta in o svojih ugotovitvah poročali gasilskemu vodji, ta pa je nato učitelje in učence obvestil, da je objekt varen in da lahko pouk nemoteno opravljajo naprej. Poleg tega so gasilci predstavili še svojo gasilsko tehniko in opremo. Otroci so pokazali veliko zanimanja pri praktičnem primeru gašenja začetnih požarov z gasilniki na prah in impulzno gašenje, na koncu pa so se lahko tudi sami preizkusili pri gašenju z vodnim curkom. Vodstvo Gasilske zveze Kidričevo se za uspešno izvedene aktivnosti zahvaljuje gasilcem vseh osmih PGD, ki delujejo na njihovem območju, ter Talumovemu hčerinskemu podjetju Vargas-Al. ▣

Prikaz delovanja brizgalke

Predavanje

Gasilnik v osebno vozilo

Ker je splošno znano, da nevarnost pri uporabi vozila nikoli ne počiva, je priporočljivo, da svoje jeklene konjičke na dostopnih mestih opremimo z gasilnikom.

JOŽEF MURATA
FOTO: DARKO FERLINC

Najustreznejši je gasilnik z dvema kilogramoma ABC-prahu. Označka ABC pomeni trdne snovi (A), vnetljive tekočine (B) in vnetljive pline (C). Zaradi prostorske stiske ali nabavne cene pogosto namestimo gasilnik z le enim kilogramom gasilnega sredstva. Gasilnik mora biti v avtomobilu obvezno pritrjen z originalnim nosilcem, ki ga dobimo že ob nakupu gasilnika, da je vedno na svojem mestu, da se ne bi nepredvideno aktiviral ali se odkotalil pod avtomobilske stopalke – pogosto ga namreč »odložimo« pod voznikov sedež in ga ne pritrjimo.

Avtomobili, ki se vžgejo v filmih, zaradi učinka na gledalce hitro eksplodirajo. Kot vsaka stvar ima tudi ta svojo resnico. Možnost eksplozije obstaja, vendar je minimalna. Sodobnejša vozila imajo plastični rezervoar za gorivo. Če posoda za gorivo zagori ali je podvržena visokim temperaturam, se začne topiti in iztekajoče gorivo se vžge. Pri tem ne »eksplodirajo pare vrele tekočine«, kar se lahko zgodi pri vozilih starejšega letnika izdelave.

Ozaveščenost voznikov v naši okolici je že kar na visoki ravni, klub temu pa se še najdejo posamezniki, ki ob ponudbi gasilnika rečejo: »Saj ga ne potrebujem.« Napačno razmišljanje. Voznik in sopotniki, udeleženi v prometni nesreči, so pogosto v šoku in od njih je težko pričakovati, da bi še gasili požar. Zato tisti, ki se pripeljemo do mesta nesreče in če vozilo gori, začnemo takoj gasiti. Prvi trenutki so namreč odločilni zaradi požarne krivulje. Seveda je na prvem mestu osebna varnost. Če nam uspe požar pogasiti ali ga omejiti v začetni fazi, je to uspeh, vsekakor pa je treba takoj obvestiti gasilce na številko 112. Če pa požar preide do faze polno razvitega požara, se je že zaradi vročine in strupenih dimnih plinov nemogoče dovolj približati, saj udeleženci v prometu nimamo ustrezne zaščitne opreme in tudi ne dovolj gasilnega sredstva, da bi požar uspešno pogasili. Zato naj velja: gasilnik v vsako osebno vozilo! ■

Gasilniki

Urejeni rastlinjaki

DANIEL VRBNJAK
FOTO: MARTIN OZMEC

Zanimanje za aranžmaje

Akcijske cene

Podjetje Revital je v soboto, 19. oktobra 2013, organiziralo jesenski dan odprtih vrat. Delavnice, akcijske cene, vodeni obhodi, prikaz vzorčnih grobov, ikebane (tudi s pridihom aluminija) in vzorno urejeni rastlinjaki z okolico so bili le nekatere točke, ki so skupaj z zaposlenimi podjetja Revital sestavljali odlično organiziran dan odprtih vrat.

Ta dan smo organizirali še poseben dogodek, zanimiv za obiskovalce: ti so lahko izdelali prvono-

vembske aranžmaje po lastnem navdihu.

Vsem obiskovalcem dneva odprtih vrat se zahvaljujemo za obisk, prav vsi pa ste vabljeni v podjetje Revital ob naslednjih podobnih priložnostih.

Naše rastline bomo vse do 1. novembra ponujali po akcijskih cenah. ■

Držati skupaj kot družina

DARKO FERLINC
FOTO: SRDAN MOHORIČ

Marjan Jus

Marjan Jus je na letošnjem dnevu inovativnosti dobil nagrado v kategoriji za profesionalno inovativnost. O tem in o njegovem delu smo se z njim pogovarjali v tokratnem intervjuju.

Na letošnjem dnevu inovativnosti si dobil eno izmed nagrad v kategoriji za profesionalno inovativnost za pripravo modela organiziranja in izvajanja del v tujini. Kaj to pomeni?

To pomeni potrditev meni in ekipi, ki je delo v tujini profesionalno opravila. Hkrati pa to pomeni potrditev teorije v praksi – saj veš, papir vse prenese.

Predpostavljam, da je bila priprava modela zahteven projekt, ki je zahteval sodelovanje več strokovnjakov. Kdo ti je pri tem pomagal?

Vsekakor brez razgovorov in pridobivanja različnih pogledov na izvajanje aktivnosti ni mogoče vzpostaviti realnega modela. Kot tehnik sem mnenja, da je optimalnost zelo relativna. Bi rekel, da so pri vzpostavljanju modela sodelovali Miha (Hameršak) in Toni (Verdenik) ter Miran Jazbec, s katerim sva po mojem mnenju uspešno sodelovala na pripravljalnem in izvedbenem področju.

So že vidni rezultati tega dela?

Mislím, da sta pohvala in priznanje naše strokovnosti, ki nam ju je namenilo vodstvo podjetja, v

katerem smo opravljali demonstracijo opreme, dovolj zgovoren rezultat oziroma potrditev.

Deluješ kot strokovnjak, ki se ne izpostavlja preveč. Ne bi mogel reči, da si opazen. Potem pa kar nagrada. Kaj pravzaprav počneš na strokovnem področju? In seveda, kaj si že počel v Talumu?

Sem človek, ki se želi v »miru« ukvarjati s tehničnimi oziroma organizacijskimi problemi ali kar izzivi. Moja zdajšnja okupacija je vodenje projektov, sem pa se že ukvarjal tudi s hidravliko, varnostjo pri delu in seveda iskanjem tehničnih rešitev.

Kakšni so tvoji začetki v tovarni?

Sem človek Taluma (da ne rečem otrok, saj je bil tudi moj oče TGA-jevec/talumovec). Pripravnštvo sem začel v naši »masi« pod taktirko Avgusta Šibile in Iztoka Trafele. Kot mlad inženir sem imel srečo in seveda izziv, da sem lahko sodeloval pri drugi modernizaciji podjetja, to je MPPAI-2, pri kateri mi je bilo zaupano vodenje izgradnje drugega silosa glinice in dodatne kompresorske postaje. Zatem sem se kot tehnolog ukvarjal s področjem varnosti pri delu

in iskanjem tehničnih rešitev s področja strojništva v elektrolizi. Nato sem pristal pri vzdrževanju na področju hidravlike, kot sem že omenil, pa se sedaj ukvarjam z vodenjem projektov.

Veliko govorimo o inovativnosti. Imamo neka pravila, sistem itd. Kako ti gledaš na te aktivnosti? Kot inovator imaš gotovo svoj pogled?

Inovativnost je tista, ki nas bo ponesla na neko drugo, višjo raven. Pravila so vsekakor dobrodošla in potrebna, vendar moramo biti previdni, da z njimi ne zaviramo inovativnega duha.

Kaj lahko pričakujemo od inovativnosti zaposlenih? Ali drugače: kaj moramo storiti, da bo inovativnost – nove dobre ideje – resnično pomenila nekaj, na čemer bo lahko slonel Talum?

Prisluhniti sporočilu inovativnih ljudi.

Govorimo tudi o vrednotah. Meniš, da so se že »prijele«? Delamo v skladu z njimi?

Mislím, da smo na dobri poti, ampak potreben je čas.

Kakšno je po tvojem mnenju vzdušje v Talumu? Smo zaposleni zadovoljni s stanjem?

Če gledamo na Talum kot na eno veliko družino, kar po moje tudi smo ne glede na d. o. o.-je, je pomembno, da se veliko pogovarjamo in usklajujemo, da kot družina držimo skupaj in ne »vrtičkamo« vsak po svoje. Homogena družina preživi tudi težke čase.

Kaj pa Talum Servis in inženiring? Kako vidiš prihodnost te naše novoustanovljene odvisne družbe?

Če bomo znali izkoristiti prednost, ki jo ponuja povezanost teorije (inženiringa) in prakse (proizvodnje), je pred nami svetla prihodnost. Ta povezava je lahko in dokazano tudi je velika prednost pred konkurenco.

Odhajaš v Argentino. Kaj boš tam počel?

Exal kot svetovni proizvajalec aluminijastih doz nam je zaupal nadzor in koordinacijo nad montažo in testiranjem opreme za proizvodnjo rondelic za južno-ameriški trg. To je veliko priznanje za Talum in hkrati velika obveza zame osebno.

»Sem človek, ki se želi v »miru« ukvarjati s tehničnimi oziroma organizacijskimi problemi ali kar izzivi. «

»Homogena družina preživi tudi težke čase.«

Kako zahteven je projekt uvajanja nove proizvodnje rondelic v Južni Ameriki?

Glede na to, da je v projekt vključenih več svetovno znanih podjetij, je projekt zelo kompleksen (smo »multikulti« v pravem pomenu besede). Potrebno je složno in strpno sodelovanje vseh vpletenih s skupnim ciljem, ta pa je uspešna vzpostavitev proizvodnje rondelic. Razumeti je treba, da se miselnost ameriškega trga močno razlikuje od evropske

miselnosti. Pomembno je tudi poudariti, da lahko uspeš le kot složen, kompakten tim.

Ste doslej naleteli na kakšne probleme ali ovire pri izvajanju projekta?

Problemi oziroma ovire so vedno – temu bi tekel izzivi. Tukaj smo zato, da jih poskušamo uspešno reševati. Mislim, da nam uspeva.

Si zadovoljen s sodelavci?

S tistimi pri projektu ja, tudi sicer v glavnem ja. Od vsakega posebej

pričakujem profesionalno opravljanje dela.

Kaj pa s predpostavljenimi?

Nimam težav (trenutno, ha-ha).

Imaš poleg službe kakšen hobi? Kaj počneš v prostem času?

Če mi čas dopušča, se zavrtim po kmečki kuhinji, občasno pa se poigram z obdelavo lesa. ▣

SODELAVCI

Ponosna na nagrado

Mag. Nika Sajko je zaposlena v Talumovem Strateškem razvoju šele nekaj mesecev. Najbrž se sprašujete, zakaj jo predstavljamo. Razlog za to je rektorjeva nagrada za najboljšo študentko Fakultete za strojništvo v svoji generaciji, ki jo je prejela pred kratkim. V času študija se je torej že dokazala, sedaj jo čaka dokazovanje tudi v naši tovarni. V nadaljevanju preberite, kaj meni o nagradi in o sebi.

DARKO FERLINC
FOTO: ARHIV

Moj prvi stik s podjetjem Talum je bil letos na kariernem sejmu na Univerzi v Mariboru, kjer je kadrovska služba Taluma iskala novi kader ... in ga tudi našla. Študirala sem, kar je za ženske malo nenavadna izbira, strojništvo na Fakulteti za strojništvo v Mariboru. Diplomirala sem na smeri Proizvodne tehnologije in sistemi, in sicer sem se ukvarjala

Nika Sajko

OBISK

Na obisku v tovarni aluminija v Mostarju

Iz tovarne Aluminij, d. d., iz Mostarja je prišlo povabilo za ogled obrata Proizvodnje anod. Enajstčlanska skupina iz Proizvodnje anod na čelu z vodjem Antonom Kirbišem se je vabilu z veseljem odzvala.

JANI VOGRINEC
FOTO: SRDAN MOHORIČ

predvsem z numeričnimi simulacijami ekstruzije aluminija in z optimizacijo orodij za ekstruzijo. Magisterij sem delala na smeri Računalniško inženirsko modeliranje. Ker imam rada izzive, sem se odločila malo zaplesti zaključek študija in sem šla magistrsko nalogo pisat v tujino. Tako sem lani tri mesece preživela na Univerzi v Oxfordu (University of Oxford, Anglija), kjer sem delala v laboratoriju za testiranje visokozmogljivih materialov za letalsko industrijo. Univerza v Oxfordu je uvrščena med pet najboljših univerz na svetu, tako da je bila to zame res izjemna izkušnja.

Pred kratkim sem dobila rektorjevo nagrado za najboljšo študentko Fakultete za strojništvo v svoji generaciji. Vsako leto oktobra rektor Univerze v Mariboru podeljuje nagrade najboljšim študentom. Na vsaki fakulteti jo prejme en študent in na Fakulteti za strojništvo sem bila izbrana jaz. Gre za eno izmed najvišjih nagrad, ki jo lahko dobi študent po koncu študija. Ponosna sem, da sem bila izbrana, sploh ker je kriterij za izbor najboljšega študenta dokaj kompleksen in vključuje več področij (povprečno oceno študija, hitrost študija, raziskovalno dejavnost, objave znanstvenih člankov in druge vidne dosežke). Podjetja Talum do pred kratkim nisem dobro poznala, saj nimam v Talumu nobenih sorodnikov ali znancev. Sem si pa od nekdaj želela delati v razvojnem oddelku v velikem podjetju, tako da je zaposlitev v Strateškem razvoju v Talumu praktično moja sanjska služba.

Zavedam pa se svoje šibke točke – to je pomanjkanje delovnih izkušenj – in prav te bom lahko pridobila tukaj v Talumu, ki je odlično delovno okolje za mlade inženirje. Menim, da se od nas pričakuje, da teoretičnemu znanju dodamo še praktični del in se tako iz diplomantov preobrazimo v strokovnjake. Ta pot zagotovo ni lahka, pa vendar – sprejemam izziv. □

V petek, 6. septembra, smo se v ranih jutranjih urah s parkirnega prostora izpred domače tovarne podali na pot. Po dolgih urah vožnje se je pred nami počasi začela razprostirati dolina Neretve in v daljavi smo že zagledali prve obrise industrijskih objektov in znameniti vodni stolp tovarne Aluminij v Mostarju, kar nam je dalo vedeti, da bomo kmalu na cilju. Po prihodu v tovarno nas je sprejel direktor obrata Proizvodnje anod Ivan Grle s svojimi vodstvenimi sodelavci. Pogovori so stekli gladko, sledili sta predstavitve in ogled proizvodnje. Med ogledom smo si izmenjavali mnenja, izkušnje, postavljali vprašanja, komentirali odgovore. Preprostost in dostopnost mostarskih kolegov nista nikogar pustili ravnodušnega.

Po ogledu proizvodnje je sledila pogostitev. V pogovorih smo vsi skupaj ugotovili, da so taka srečanja dobrodošla, saj poleg izmenjave znanja, izkušenj in dobre prakse pripomorejo tudi k dodatnemu izboljšanju odnosov. Zaključili smo z upanjem, da se bodo taka srečanja nadaljevala tudi v prihodnje, ter jih povabili, da nam obisk vrnejo. Preden smo se poslovili, so nas gostitelji povabili na ogled mesta Mostar in na večerjo.

Po namestitvi v rekreacijsko-turističnem centru Relax na Buni, ki je last tovarne Aluminij iz Mostarja, smo se v poznih popoldanskih urah napotili v stari del mesta, kjer smo si ogledati znameniti Stari most, ki ga je dal v 16. stoletju zgraditi sultan Sulejman Veličastni. Most je glavna znamenitost in duša tega prelepega mesta. Znameniti most je

preživel stoletja, dokler ga ni uničila nedavna vojna v Bosni in Hercegovini, ko so ga s še danes nerazumnim dejanjem porušile enote hrvaške vojske novembra 1993. Z ogromno truda je strokovnjakom uspelo replicirati stare konstrukcijske elemente, uporabiti celo nekatere »preživele« dele

mostu in leta 2004 se je most ponovno začel bočiti čez Neretvo. Novi Stari most, kot ga prebivalci radi imenujejo, je popolna kopija starega. Imeli smo tudi srečo, da smo videli znameniti skok z mosta.

Zjutraj smo obiskali izvir reke Bune, kjer sta nas presenetili izvir-

Pred porušnim mostom na reki Neretva

V tovarni Aluminija Mostar

PROSTI ČAS

Sproščeno nogometno druženje z Argentinci

Na nogometnem turnirju, ki je potekal v četrtek, 3. oktobra 2013, so se v telovadnici OŠ Kidričevo pomerile ekipe Talum Rondelice, Talum Servis in inženiring in Exal Argentina.

BORIS ŠEGULA

FOTO: SILVO PREDIKAKA

Gol

OBISK

Navdušeni nad urejenostjo

V našem podjetju že vrsto let pripravljamo strokovne ekskurzije, ki jih popestrimo s prijetnim druženjem in sproščenim vzdušjem v krogu sodelavcev. Tovrstnih izletov se udeležuje velika večina zaposlenih, ki jim ni žal svojega prostega časa v prijetni družbi.

SODELAVCI EXOTERMA

V soboto, 5. oktobra 2013, smo obiskali podjetje Talum, s katerim že dolga leta uspešno sodelujemo. Pričakal nas je dr. Stanislav

Kores, ki nam je v uvodu predstavil podjetje: zgodovinski prerez delovanja Taluma, sedanost in vizijo za prihodnost. Z velikim

Sodelavci Exoterma v Talumu

nosti kraja ter pestra in raznolika turistična ponudba z izrednimi turističnimi domislicami na sami reki. Pot nas je nato v poznih dopoldanskih urah vodila iz Mostarja po dolini Neretve proti naslednjemu cilju, mestu Sarajevo.

Dan, ki se je po ogledu spominjskega obeležja znane bitke na reki Neretvi iz časa NOB v kraju Jablanica že počasi prevesil v popoldan, smo nadaljevali s prigrizkom in pijačo. Po kratkem premoru nas je pot vodila na ogled prizorišča zimskega olimpijskega centra Jahorina, kjer smo obujali spomine na olimpijske igre iz leta 1984 in maskoto Vučka. Od tam smo se napotili v Sarajevo. Sarajevo, mesto vojne. Vojna bo čudoviti bosanski prestolnici še dolgo dajala grenak priokus. Večina sveta tako pozna Sarajevo še vedno le po obleganju, ne vedo pa, da je to tudi mesto okusne hrane. Čevapčiči, burek in številne slaščice so le nekatere specialitete. Po nastanitvi v enem izmed hotelov smo se podali v mesto in opazovali, kako se prepleta islamska arhitektura z minareti in lesenimi balkončki. Seveda je bil naš končni cilj potepanja po Sarajevu doživeti večerni utrip in okusiti znane čevapčiče v najlepšem predelu Sarajeva, kjer je stari trgovski in kulturni center, imenovan Baščaršija, ki leži na vzhodnem koncu mesta, s hriba v bližini pa ga opazuje stara turška trdnjava.

Naslednji dan smo krenili na pot proti domu. Na poti po Federaciji Bosne in Hercegovine smo se ustavili še v mnogih krajih in videli marsikaj: znameniti romarski kraj Međugorje, športno dvorano v Doboju, v kateri vsako leto poteka turnir rokometnih prvakov Evrope, v njej pa so nastopale in osvajale pokal znane ekipe, kot so Barcelona, Montpellier, Kiel, Pivovarna Laško ...

Skratka, imeli smo se lepo, zato bi se na koncu v imenu vseh zahvalil vsem, ki z osebnim pristopom, poslušom za naše želje pomagajo uresničiti naše cilje. Zahvalo vračamo z odgovornostjo, ki jo čutimo, ter se trudimo, da vsepovsod pustimo pozitiven vtis, ker se zavedamo, da so taka srečanja in medsebojni obiski priložnost za utrjevanje in tkanje prijateljskih ter poslovnih vezi. □

Po končanem šest tednov trajajočem usposabljanju za livarje smo na željo operaterjev iz Argentine organizirali nogometni turnir. Na njem so sodelovale ekipe, ki so odgovorne za postavitev tovarne rondelice v Argentini. Tekma med ekipama Talum Rondelice in Exal Argentina se je končala v prid Rondelicam. Ekipa Talum Servis in inženiring je potem premagala ekipo Exal Argentina. Med domačima ekipama, ki sta se pomerili za prestižno prvo mesto, pa je več želje in nogometnega znanja pokazala ekipa Talum Rondelice ter prepričljivo zmagala s 3 : 0.

Tekme so bile odigrane v športnem duhu in brez poškodb. Po turnirju je sledila pogostitev za udeležence in uradno slovo do ponovnega snidenja v Puerto Madrynu. □

zanimanjem smo prisluhnili njegovim besedam in ga ob pogostitvi zasuli z vprašanji.

Potem smo odšli na ogled proizvodnje anod, ki ima enako surovinsko osnovo kot naš oddelek naogljicevalcev. Kolega vodnika sta nas peljala v notranjost obrata in slikovito prikazala postopek izdelave anod od priprave surovine, izdelave surovih anod do postopka žganja v pečeh.

Sledil je ogled obrata elektrolize aluminija, kjer smo spoznali postopek pridobivanja aluminija iz glinice v elektroliznih celicah. Temu je sledil še ogled obrata izdelave rondelice, ki jih uporabljajo za izdelavo tub in doz, ter ogled livarne aluminijevih zlitin. Na vsakem koraku smo se srečali z urejenostjo tako zunanje okolice kot tudi proizvodnih obratov in skladišč. Predvsem pa nas je presenetila izjemna površina na kateri se razprostirajo proizvodni obrati. Na koncu našega obiska smo se zahvalili našim vodičem in dogodek obeležili s skupinsko fotografijo. □

Predstavitev knjige Arhitekt Danilo Fürst

V ponedeljek, 30. septembra 2013, je bila v knjigarni Mohorjeve družbe v Ljubljani predstavljena knjiga Nataše Koselj z naslovom Arhitekt Danilo Fürst. Knjiga je za Talum zanimiva iz dveh razlogov. Prvič zato, ker je prav arhitekt Danilo Fürst zasnoval in zgradil Talumovo upravno zgradbo in stanovanjsko naselje v Kidričevem. Upravna zgradba je v knjigi tudi predstavljena s fotografijami. Drugič pa zato, ker je Talum sodeloval pri izdaji knjige. V nadaljevanju lahko preberete, kaj in kdo je bil ta znameniti arhitekt.

DARKO FERLINC

FOTO: DARKO FERLINC

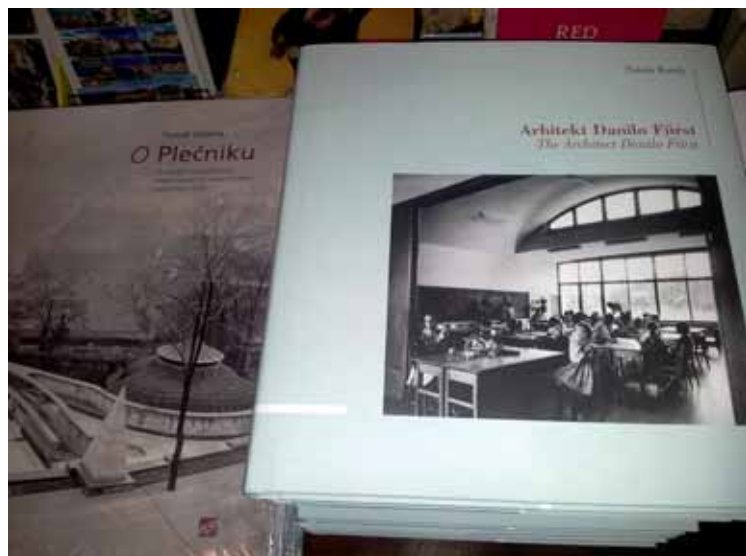
Arhitekt Danilo Fürst (1912–2005) je bil pionir montažne stanovanjske gradnje v Sloveniji. Kot Plečnikov učenec je bil tudi odlični mojster obrtniškega arhitekturnega detajla, kar je prišlo do izraza predvsem v času pred drugo svetovno vojno, ko je bil mestni arhitekt na Bledu. Med njegova najpomembnejša dela štejemo Osnovno šolo Stražišče pri Kranju, vrstne hiše na Peričevi ulici v Ljubljani in stavbo Gozdnega gospodarstva na Bledu. Z Edvardom Ravnikarjem in Francetom Ivanškom je bil v ustanovnem odboru revije Arhitekt. Bil je tudi predsednik slovenskega in jugoslovanskega društva arhitektov in organizator številnih akcij in dogodkov, ki so ključno zaznamovali razvoj slovenske arhitekture druge polovice 20. stoletja. Gre za vrhunsko kvalitetno profesionalno opravljeno delo, tako na področju besedila, fotograf-

skega materiala in predstavitve. Danilo Fürst je pomemben slovenski arhitekt, ki ga je vredno postavljati ob bok Plečniku in Ravnikarju.

S to knjigo je presenetljivo visoka raven slovenske arhitekture 20. stoletja dobila še bogatejši relief.

Knjiga Koseljeve predstavlja in napoveduje nek nov, alternativni vrednostni sistem k današnji prevladujoči kulturi arhitekturnega publiciranja. Tu prevladujejo dejstva s fotografijami, ne zgodba, učinki brez kavzalnosti. Namesto tega nam je dano, z avtoričino direktno povezanostjo z njenim predmetom raziskave, slišati avtentičen Fürstov glas, ki nam govori skozi njegova dela.

http://www.mohorjeva.org/images/upload/2013/3277_MP_F%C3%BCrst_pogosta_vprasanja.pdf

Knjigo o arhitektu Fürstu je napisala Nataša Koselj

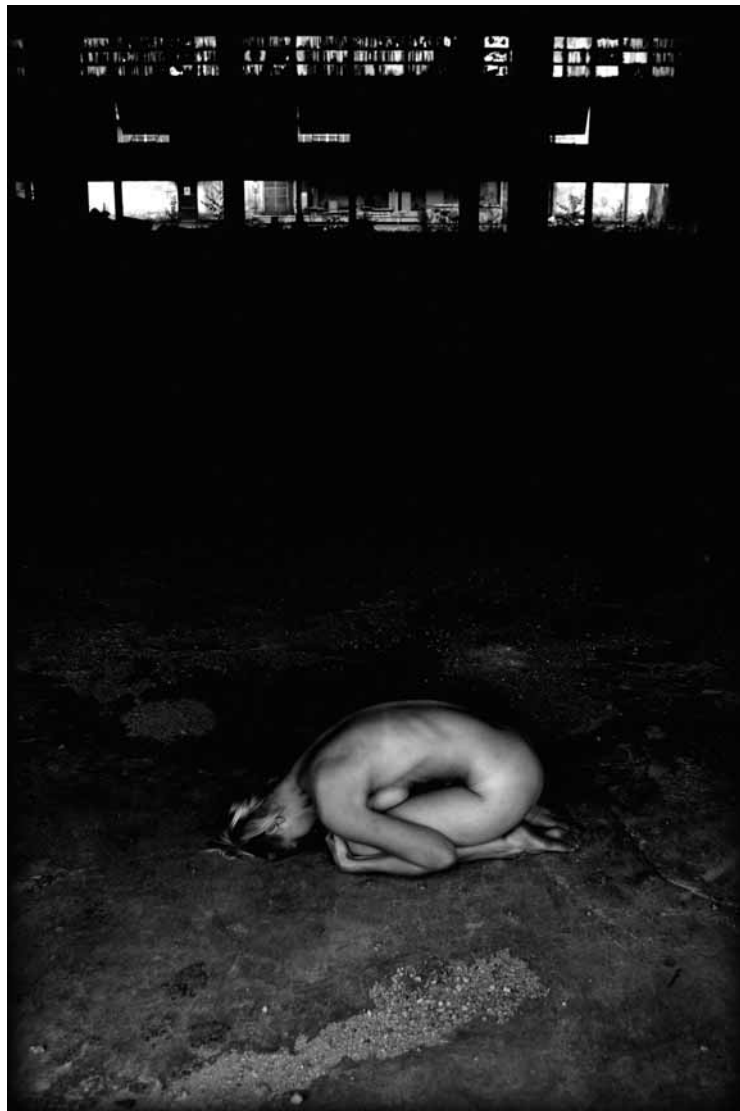
Spet v hali B

DARKO FERLINC

Sandra Požun

Tokrat je fotografinja Sandra Požun, ki se je spomnimo iz leta 2001, ko je po tovarni fotografirala gola ženska telesa, za podoben počtetje izbrala halo B. Nastalo je veliko fotografij. Nekatere vam danes predstavljamo. Sami presodite o lepoti posnetega.

Akt

Jesenski izlet v Beograd

IGOR JEZA

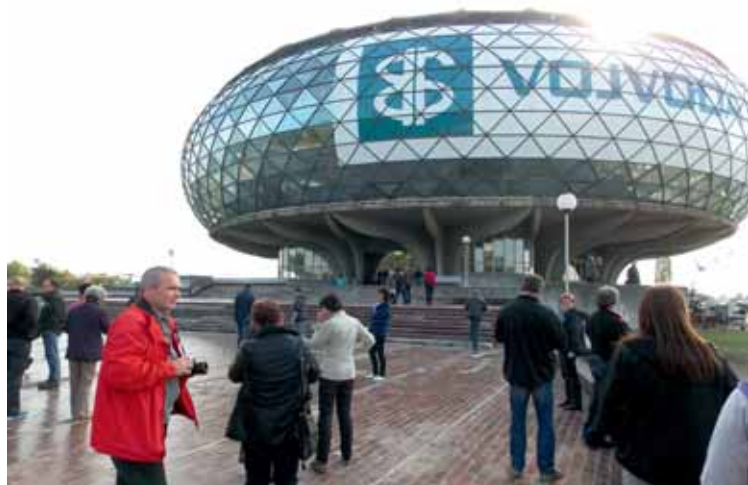
FOTO: SILVO PREDIKAKA
RUDI VERLIČ
IGOR JEZA

Konferenca sindikatov SKEI Kidričevo je organizirala jesenski dvodnevni izlet za člane sindikata SKEI in zaposlene v skupini Talum in Silkemu. Izlet z ogledom znamenitosti Beograda je pripravila turistična agencija s Ptuja.

Vsi prijavljeni smo se v soboto, 5. oktobra 2013, ob 01.30 zbrali na Ptuj pri železniški postaji, nekateri pa so avtobusa počakali v Kidričevem na avtobusni postaji. Tokrat sta bila avtobusa polna do zadnjega sedeža, saj je bilo zanimanje za ogled Beograda veliko. Vožnja z udobnim turističnim avtobusom mimo Zagreba in po avtocesti mimo Slavonskega Broda do Beograda je potekala v veselem vzdušju. Ob postanku na eni izmed cestninskih postaj na nekdanji avtocesti »bratstva i jedinstva«, ki je povezovala sever in jug naše nekdanje skupne države, smo si privoščili sendviče in prvo jutranjo kavo. Po temeljitom carinskem pregledu dokumentov na hrvaško-srbski meji smo nadaljevali vožnjo proti Beogradu. Prvi postanek je bil v novem trgovskem centru Ušče, ki je zgrajen tik ob sotočju Save in Donave. Tam smo lahko zamenjali evre v srbske dinarje ter popili pravo turško kavo ali kaj drugega, nato pa smo se zapeljali skozi

središče Beograda na Dedinje do muzeja 25. maja in Hiše cvetja, kjer je grobnica maršala Tita. V Hiši cvetja smo si ogledali muzej z vsemi štafetami in darili, ki jih je Tito dobil od tujih gostov in delegacij ter od svojih državljanov ob najrazličnejših priložnostih. Pred vhodom je bilo mogoče kupiti različne spominke, ki so bili simboli nekdanje države. Hišo cvetja obišče letno več tisoč Slovencev, saj nas na Jugoslavijo vežejo lepi spomini. Po skupnem fotografiranju pred Hišo cvetja nas je pot že vodila naprej: čez Trg republike s parlamentom, mimo Mestne hiše, Narodnega muzeja mimo Pink TV in Cecine vile, ki stoji v bližini nekdanjega stadiona v Evropi – Marakane.

Marakana je domači stadion Crvene zvezde. Tisti, ki so želeli, so si lahko ogledali muzej Nogometnega kluba Crvena zvezda, »vip tribuno«, pokal svetovnih prvakov iz leta 1972, ki tehta dobrih 50 kg. Pravijo, da je bilo pokal lažje osvojiti, kot pa ga dvigniti na podelitvi. Tu je razstavljen tudi dres Dragana Džajića ter vsi pokali z jugoslovanskih prvenstev. Polni vtisov z Marakane smo nadaljevali ogled Beograda. Ustavili smo se pri pravoslavni cerkvi sv. Save. Sveti Sava velja za ustanovitelja neodvisne srbske cerkve, častijo ga kot zavetnika vzgojiteljev in medicine, od leta 1830 pa je tudi zavetnik srbskih šol in učencev. Cerkev svetega Save, katere začetek gradnje je bil

Letalski muzej na letališču Surčin

»Nekateri so se s taksiji odpravili na splave, kjer se odvija nočna zabava v Beogradu, preostali pa smo se s polnimi želodci vrnili v hotel. Noč je prehitro minila.«

načrtovan za leto 1939, so začeli graditi leta 1984 ter jo v glavnem končali leta 2004. Je največja pravoslavna cerkev na svetu, ki je v uporabi. Zgrajena je bila na mestu, kjer so bile sežgane relikvije tega svetnika.

V popoldanskih urah smo prispeli na Kalemegdan. Ime izhaja iz turških besed *kale* (polje) in *megdan* (boj), trdnjava pa stoji na mestu, na katerem so se pripravljali na boj proti Turkom. Od tod se razprostira izjemen pogled na mesto in sotočje Save in Donave. Po drugi svetovni vojni so tu zgradili grobnico narodnim herojem, kot, so Ivo Lola Ribar, Đuro Đaković, Moša Pijade in drugi. Sledila je vožnja do hotela Srbija. Po nastanitvi v hotelu, v katerem je ravno takrat zmanjkalo vode, je

sosednji ladji, ki je bila preurejena v prijetno restavracijo. Ker nam je ostalo še nekaj časa, smo se dogovorili, da si ogledamo še letalski muzej na letališču Surčin. Tak muzej bi si želela imeti marsikatera tudi mnogo večja država. Na svetu je menda 2000 letalskih muzejev, beograjski pa po velikosti in pomenu sodi med prvih deset na svetu in prvih pet v Evropi. Muzej v svojih fondih hrani približno 200 različnih letal, radarje, protiletalske rakete, 130 letalskih, tudi reaktivnih motorjev, več kot 20.000 knjig, skic in različnih tehničnih dokumentov, 200.000 fotografij itd. Ustanovili so ga leta 1957, prva razstava pa je bila postavljena na starem beograjskem letališču tri leta pozneje v okviru proslave ob petdeseti

Hiša cvetja

bila na vrsti večerja v tradicionalni restavraciji Dva jelena na Skadarliji.

Tam nas je pričakala prava srbska hrana s pravimi svirači, ki so preigravali jugoslovanske in srbske pesmi. Večerja je vse prehitro minila. Nekateri so se s taksiji odpravili na splave, kjer se odvija nočna zabava v Beogradu, preostali pa smo se s polnimi želodci vrnili v hotel. Noč je prehitro minila.

V nedeljo smo imeli zajtrk v restavraciji na vrhu hotela, od koder se razprostira čudovit razgled na mesto. Po zajtrku smo si vzeli čas še za potep po beograjski tržnici, potem pa smo se odpravili na panoramsko vožnjo z ladjo po ustju Save in Donave. Med plovbo smo se ob ljudski glasbi okrepčali s pivom Jelen. Kosilo nas je ob koncu plovbe čakalo na

obletnici jugoslovanskega letalstva. V njem hranijo tudi ostanke »nevidnega« lovca F-117 Nighthawk in F-16. Srbi so se Američanom opravičili, ker so sestrelili to njihovo nevidno letalo. V opravičilo so jim dejali, da oni niso vedeli, da je nevidno ... Kabino lovca F-16 je našel neki kmet in jo imel za pasjo utico. Muzej mu je v zameno podaril leseno hišico za psa ...

V popoldanskem času nas je čakala le še vrnitev v Slovenijo. Na koncu poti smo se zahvalili vodički in vodiču za odlično vodenje ter šoferjema avtobusov za udobno in varno vožnjo. Prijetno utrujeni smo sklenili, da se vidimo na naslednjem izletu ...

PROSTI ČAS

Memorial Jožeta Pavlinka

ZVONKO FURMAN
FOTO: ARHIV

Ribiška družina Majšperk je v soboto, 28. septembra 2013, organizirala ribiško tekmovanje za Memorial Jožeta Pavlinka. Tekmovanje je potekalo že deseto leto v spomin na pokojnega člana Jožeta Pavlinka. Tradicionalni pokrovitelj prireditve je bilo tudi letos podjetje Vargas-Al iz Kidričevega, v katerem je bil pokojni Jože zaposlen dolga delovna leta. V lepem vremenu se je ob jezeru v Zgornji Pristavi zbralo 30 tekmovalcev, organizatorjev in gostov in že desetič počastilo spomin na spoštovanega ribiškega člana in sodelavca.

Po treh urah tekmovanja je najtežji ulov rib (3.900 g) uspelo doseči Robertu Balažiču, ki je s tem poleg pokala, ki ga je dobil v trajno last, osvojil tudi velik prehodni pokal, na katerem so vpisani vsi dosedanja zmagovalci. Drugo mesto je osvojil Elvis Gajser, tretje pa Sebastjan Matajič. Pokale je skupaj z organizatorjem podelila gospa Marinka Pavlinek, praktične nagrade zmagovalcem pa direktor podjetja Vargas-Al, d. o. o., Iztok Trafela. □

Z leve: Iztok Trafela, direktor Vargas-ALa, Marinka Pavlinek, žena pokojnega Jožeta Pavlinka in Zvonko Furman, predsednik RD Majšperk ter zmagovalci tekmovanja Elvis Gajser, Robert Balažič in Sebastjan Matajič

Fotografije meseca

YU-COE. Foto: Feliks Kodrič.

Čokolada s smetano. Foto: Darko Ferlinc.

Grintovec, Skuta in Rinke. Foto: Stanko Jus.

Pogled. Foto: Stanko Jus.

»Cepljeni proti ustvarjalnosti«

Lastno je geniju, da daje ideje kretenom nekaj dvajset let pozneje.
Louis Aragon (1897–1982), Spis o stilu

ALEKSANDRA JELUŠIČ
FOTO: ALEKSANDRA JELUŠIČ

Nikoli ne bom pozabila prizora: Sedim za mizo. Zraven mene sedi mama in posluša, kako sem se že dvanajstič zmotila pri ponavljanju odlomka iz knjige Maček Muri. Ko se zmotim trinajstič, v besu pograbim knjigo in planem v jok. Takrat sem za nekaj časa zasovražila vse knjige in šele mnogo kasneje sem jih začela brati zase in iz užitka. Ahh, pa je to samo eden izmed prizorov, ki je pomenil uverturo v nočno moro z naslovom Kako so nam ubijali ustvarjalnost. Da ne govorim o tem, da smo se morali na pamet naučiti vse simbole iz Cankarjeve povesti Na klancu, pri čemer nam ni bilo dovoljeno, da bi našli kakšen svoj simbol ali da bi ga slučajno interpretirali drugače, kot piše v berilu. Vsaka drugačna interpretacija je pomenila »šus« v redovalnici, ker se učenec ni naučil tistega, kar bi se moral. Šolski prijemi so bili v tistem času striktno naravnani na reproduktivno učenje, pri čemer se je bilo treba naučiti veliko snovi in jo zrecitirati »tovarišici«, ki pa si ni pretirano belila glave s tem, ali sploh vemo, kaj smo ji povedali. Čez tri dni se tako ali tako nihče več ni spomnil, za kaj je šlo. Učili smo se bolj ali manj za ocene oziroma za kepico sladoleada, za tortico, pohvalo. In kako se otroci učijo danes? Zdi se, da se naš šolski sistem ni kaj dosti premaknil iz mrtve točke reproduktivnega učenja, ki je podoben učenju psa. Otrok desetkrat prebere snov, da si jo vtepe v glavo, potem pa blebota na ukaz. Čez nekaj dni pa ne ve, zakaj je to počel in kaj je tisto, kar je povedal, sploh pomenilo. Tako počasi vzgajamo poslušne, neustvarjalne, zdolgočasene tepce, ki razmišljajo v pravokotnem okviru in brez uporabnega znanja, ki je osnovni pogoj za bogastvo neke države.

Šolski sistem torej izpljune človeka, ki so mu dvajset let sistematično ubijali kreativnost in ustvarjalnost. Če je razmišljal drugače, je bil upornik in sovražnik šolskega sistema. Takšnega učenca je treba kaznovati in nagraditi je treba tistega, ki razmišlja tako, kot razmišlja učitelj, ki kima in je

poslušen. In potem se zgodi. Prideš v službo, kjertvojnadrejeni obrne ploščo in ti začne vtepati v glavo, da je treba razmišljati kreativno in ustvarjalno, ker v nasprotnem primeru za podjetje nisi koristen. Takrat se zgodi paraliza uma, ki ji po domače rečemo kar, strah in možganom prepereči, da bi zadihali na polno. Leva polovica možganov poskuša poiskati rešitve iz spomina, desna polovica, ki ji pripada prestol ustvarjalnosti, sanjarij in fantazij, pa je bila že v otroštvu izgnana na počitnice, kjer leži v mreži in se dolgočasi. In zakaj se pojavi paraliza ali strah? Hmmm, ja, o tem sem veliko razmišljala. Zakaj pri hudiču ne moremo biti kreativni na ukaz? Zakaj se človek ne more pripraviti na kreativnost takrat, ko to od nas zahtevajo? Verjetno gre za dve vrsti strahu. Prva vrsta je pogojena s strahom pred neuspehom, ki je včasih močnejši od želje po uspehu. Zato se v teh primerih raje umaknemo. Druga vrsta strahu pa izvira iz pomanjkanja samospoštovanja in vere v samega sebe. Bojimo se, da nismo tako pametni kot drugi, in sprašujemo se, kaj si bodo ti drugi mislili o nas, če bomo imeli nenavadne ideje. To sta po mojem mnenju dva strahova, ki že v kali ubijeta vse poskuse desne polovice možganov, da bi zbrala pogum in izdala nekaj prismojenih idej, ki se bodo morda nekoč izkazale kot posrečene. Ste kdaj prišli v službo z dvema različnima barvama nogavic? Z eno rdečo in eno z mornarskimi črtami? Pa si upate? Imate pogum, da to storite? No, podobno je z idejami. Morda ne bi bilo slabo, da bi vsak mesec naredili nekaj, česar si pravzaprav ne upate storiti, ker se bojite, da vas bodo sodelavci gledali postrani, v stilu: »Glej, temu se je pa čisto spipalo!« In dokler bomo na lastnem zelniku gojili svoje lastne strahove, tako dolgo na tej njivi ne bo prostora za vzgojo nenavadnih idej. Genijev pravzaprav ni, saj niso pametnejši od nas, vsekakor pa so pogumnejši in vztrajnejši. ▣

Od ideje do inovacije

V zadnjem času se veliko govori o inovativnosti, zato smo se v uredništvu časopisa *Aluminij* odločili, da vam vsak mesec predstavimo nekaj nenavadnih idej in inovacij, na katere danes gledamo kot na nekaj samoumevnega. Pri tem si bomo sposodili misel dr. Boruta Likarja, direktorja Inštituta za inovativnost in tehnologijo, ki meni, da bi se vzgoja v smeri inovativnosti in drugačnega, širšega načina razmišljanja morala začeti že v vrtcu. Naš šolski sistem pa je urejen tako, da inovativnost žal ubija, namesto da bi jo spodbujala. Tako je Slovenija po inovativnosti z indeksom SII = 0,35 pod povprečjem EU in daleč za najbolj razvitimi državami. Seveda pa ta bitka še ni izgubljena. Vprašajmo se, kaj lahko naredimo, da bomo drugačni.

ALEKSANDRA JELUŠIČ
FOTO: SPLET

Kako dolgo že uporabljamo zabojnike?

Danes se blago prevaža v zabojskih standardnih mer, ki jih je zlahka mogoče premikati med tovornjaki, vlaki in ladjami. Zabojniki so se prvič pojavili v petdesetih letih 20. stoletja v ZDA. Ameriški izvoz je bil ogromen, poleg tega pa je bilo treba opremiti 300.000 ameriških vojakov za vojno v Koreji. Da bi privarčevali čas in denar, je ameriška vojska uvedla zabojnike, kmalu pa so jih začeli uporabljati tudi v civilni trgovini. Prvi zabojniki so bili različnih velikosti, vendar so z dogovori v letih 1968–1970 zmanjšali število na štiri modele. Ravno v ZDA je zaradi stroge monopolne zakonodaje standardizacija zamujala. (Vir: Science 46/2013)

Kdaj je bil izumljen vžigalnik?

Prvi preprosti vžigalnik je bil izumljen že leta 1770, vendar je Johann Dobereiner šele leta 1823 oblikoval vžigalnik, ki je bil tudi praktično uporaben – t. i. dobereinerjec. Nemški kemik je ugotovil, da vodik zagori, ko pride v stik s platino. To znanje je uporabil v praksi in v samo nekaj dneh skonstruiral vžigalnik. Prej so ljudje netili ogenj s kresanjem; jekleno ognjilo so drgnili ob kamen,

dokler ni iskra vžgala majhnega koščka tkanine. Nova iznajdba je bila velik napredek in pet let pozneje je bilo v Nemčiji in Angliji v obtoku že 20.000 primerkov. Vžigalnik je bil priljubljen, vse dokler ni Gustaf Erik Pasch leta 1844 izumil varnostnih vžigalic. (Vir: History 20/2013)

Kako smo dobili prvi dezodorant?

Ameriški izumitelj iz Filadelfije je leta 1888 predstavil prvi dezodorant MUM. Kako mu je bilo ime, ni znano, izdelek pa je bila krema s cinkom. Krema je zavirala razmnoževanje bakterij, ki ustvarjajo neprijetne vonjave. Uporabljali so jo pod pazduhami in na podplatih. Ženske so se med mesečnim perilom mazale celo po genitalnem predelu. Leta 1951 so MUM znova uvedli na trg z novo revolucionarno metodo nanašanja, ki jo je navdihnil kemični svinčnik. Nastal je dezodorant s kroglico. MUM proizvajajo še danes. (Vir: History 15/2013) □

Sladka aloja

Rod aloj šteje približno 500 različnih vrst. Uvrščamo jih v družino *Liliaceae* (lilijevke). Ime izhaja iz arabske besede »aloe«, ki pomeni grenko in svetlečo se substanco.

ALEKSANDRA JELUŠIČ
FOTO: SPLET

Že v starem Egiptu je aloja veljala za rastlino nesmrtnosti. Antični grški zdravnik Dioskorid je zapisal, da aloja deluje pozitivno na celjenje ran, ustavlja izpadanje las, zdravi genitalne rane in uniči hemoroide. Ponekod se za vse te indikacije aloja v ljudski medicini uporablja še danes.

Matična domovina aloje je Afrika, zlasti južna Afrika, ker pa se rastline prav lahko aklimatizirajo zunaj svoje matične domovine, jih najdemo tudi na Kanarskih otokih, v zahodni Indiji, na Barbadosu in *Curaçau*. Na teh območjih jih gojijo na plantažah kot zdravilne rastline. Rod aloj je še posebej prilagojen na življenje v sušnih podnebnih, saj jim debeli listi omogočajo zalogo vode in s tem preživetje.

Sladka aloja je zdravilna rastlina iz družine zlatokorenovk (*Asphodelaceae*). Doma je v Afriki, sorodne vrste pa najdemo tudi v Sredozemlju in v Indiji. Njena oblika je brezstebelna in rozetasta.

V oficinalni medicini se uporabljajo pripravki aloje kot odvajalo, predvsem v kombinaciji z drugimi drogami, ki vsebujejo antrakinoone. Gel *Aloe vera* se uporablja v obliki mazil kot emolijens in pri sončnih opeklinah za pospeševanje celjenja ran. V majhnih količinah okrepi menstruacijo.

Na Kitajskem so izvedli zanimivo študijo, ki je pokazala, da ekstrakti aloje ščitijo jetra pred kemijskimi poškodbami in tako zmanjšujejo možnost razvoja ciroze jeter.

Ruski recept za pripravo Aloe vere

Ruski recept se imenuje, ker prihaja iz ruskega Onkološkega inštituta in se uporablja pri zdravljenju raka, črevesnih bolezni, bolezni jeter in ledvic.

Za pripravo napitka potrebujemo:

- 0,75 l kakovostnega domačega črnega vina (teran, refošk, modra frankinja)
- 300 g *Aloe vere*
- 500 g kave
- 400 g cvetličnega medu
- 0,5 l čistega alkohola

Alojine liste opremo in zmešamo v mešalniku. Kavno skuhamo v litru vode in pustimo, da se odcedi. Njeno tekočino zlijemo k zmletim listom aloje in nato dodamo še med, vino in alkohol. Vse skupaj dobro premešamo in nalijemo v kozarec, ki dobro tesni.

To hranimo v temnem in hladnem prostoru in po petih dneh, ko tekočina stoji, jo dobro premešamo in odlijemo toliko, kot je bomo uporabili v enem tednu. Preostalo tekočino pustimo v posodi za nadaljnjo uporabo.

Napitek prvih pet dni uživamo trikrat dnevno vsaj dve uri pred obrokom, po eno čajno žličko. Nato količino povečamo na 3 velike žlice napitka dnevno.

Več napotkov dobite na vrtnariji Revital, d. o. o., kjer lahko rastlino tudi kupite. □

Sezonska gripa

Približuje se zimski čas, ko se bodo spet pojavljale razne bolezni, med njimi tudi gripa. Zato vas vabimo, da za svoje zdravje poskrbite, še preden zbolite, in se cepite proti gripi.

Gripa je akutna virusna bolezen, ki se pojavlja predvsem v zimskih mesecih in ogroža vse prebivalstvo, še posebej starejše ljudi in bolnike s kroničnimi srčnimi, pljučnimi, presnovnimi in drugimi boleznimi, pa tudi otroke, mlajše od 2 let.

Zbolimo približno tri dni po okužbi z virusom influence. Nenadoma se pojavijo visoka telesna temperatura, glavobol, bolečine v mišicah in sklepih, dražeč občutek v žrelu in suh kašelj. Bolezenske težave običajno trajajo nekaj dni.

Virus se prenaša s kužnimi kapljicami. Kužne kapljice raznašajo okuženi bolniki s kihanjem, kašljanjem in glasnim govorjenjem, pa tudi z neposrednim (poljubljanje) in posrednim stikom preko kljuk in drugih predmetov, ki jih onesnažijo z izločki dihal.

Pred okužbo se lahko zavarujemo z izogibanjem zaprtim prostorom, kjer je veliko ljudi. Pomembno je tudi skrbno umivanje rok. Prav je, da vzdržujemo dobro kondicijo z redno telesno dejavnostjo in zdravo prehrano z veliko sadja in zelenjave.

Najučinkoviteje se pred gripo zavarujemo s cepljenjem.

Cepimo se vsako leto pred začetkom sezone gripe. Ker se pri nas gripa običajno pojavlja od decembra do februarja, je **najprimernejši čas za cepljenje novembra**. Zaščitna protitelesa se pojavijo šele v dveh tednih po cepljenju, zaščita traja običajno nekaj mesecev.

Cepljenje priporočamo vsem, ki se želijo zaščititi pred gripo, še zlasti pa:

- osebam, starim 65 let in več,
- odraslim in otrokom, ki imajo kronične bolezni pljuč, srca, presnove, jetrne, ledvične in živčno-mišične bolezni ali pa so imunsko oslabljeni,
- majhnim otrokom, starim od 6 do 23 mesecev,

- oskrbovancem v domovih za starejše občane,
- nosečnicam.

Cepivo proti gripi ne more povzročiti bolezni, saj ne vsebuje živega virusa influence. Redko se po cepljenju pojavijo neželeni učinki, kot so kratkotrajna povišana temperatura, slabo počutje, slabost, glavobol, utrujenost, včasih tudi oteklina, rdečina in bolečina na mestu vboda. Neželeni učinki so blagi, prehodni in minejo v nekaj dneh. Resni neželeni učinki so izjemno redki. V primeru neželenega učinka se posvetujte z zdravnikom, ki vas je cepil.

Cepljenje proti gripi lahko opravite v zdravstvenih domovih, pri zasebnih zdravnikih in na območnih zavodih za zdravstveno varstvo.

Vir: Gripa. Ljubljana: Zavod za zdravstveno varstvo Slovenije. Pridobljeno 18. 10. 2013 s http://www.zzv-lj.si/nalezljive-bolezni/ambulanta-dejavnost/preventivna-cepljenja/gripa/index_html. □

Cepljenje

Zaposlene v skupini Talum in družbi Silkem obveščamo, da bo v okviru aktivnosti »Zdravo Talum«

v ponedeljek, 11. novembra 2013, med 13. in 14. uro

potekalo brezplačno cepljenje proti sezonski gripi. Cepljenje bo potekalo v obratni ambulanti Taluma.

Uprava Taluma □

Plesna vadba zumbé

Tudi v letošnji jesensko-zimski sezoni bo za zaposlene v skupini Talum potekala brezplačna plesna vadba zumbé.

Termin: od 19. do 20. ure
Prvo leto zumbé je pustilo dobre vtise, naj bo tako tudi letos. Pridite v čim večjem številu. Vabljeni!

Kje: v dvorani restavracije Pan v Kidričevem

Uprava Taluma □

Kdaj: ob torkih od 5. novembra 2013 dalje

REKREACIJA

Levstikova pot od Litije do Čateža

Zaposlene v skupini Talum vabimo na 27. pohod po Levstikovi poti, ki bo potekal v soboto, 9. novembra.

Vsi, ki radi hodite, ste radi v dobri družbi, radi spoznavate kraje in običaje, se do srede, 6. novembra, oziroma do zapolnitve avtobusa prijavite pri Ireni Novak na tel. št. 222. Poskrbljeno bo za prevoz, po 6 evrov pa bo prispeval vsak sam za plačilo prijavnine (knjiga, kar-

tica, zemljevid, spominski kozarec). Pohod je ob vsakem vremenu.

Avtobus bo v soboto, 9. novembra, ob 5.30 odpeljal izpred Taluma. Se vidimo na martinovo soboto na 7. Talumovem popotovanju od Litije do Čateža!

Več o pohodu lahko preberete na internetni strani <http://www.levstik.si/2013/>. ■

Trije kralji

Upravičenci do zimovanja so delavci Taluma in družb, v katerih je Talum edini družbenik (odvisne družbe): Revital, Vargas-Al, Vital, Talum Aluminij, Talum Livarna, Talum Rondelice, Talum Izparilniki, Talum Ulitki, Talum Servis in inženiring, Talum Inštitut in Kreativni aluminij. Direktorji odvisnih družb, vodje služb in ključni kadri ter upokojeenci vseh navedenih družb lahko uporabljajo počitniške kapacitete le, če so po razpisu še ostala prosta mesta. Če kapacitete niso zasedene, lahko v njih zimujejo tudi drugi (fizične, pravne osebe).

Poleg delavca lahko zimujejo njegovi družinski člani (nepreskrbljeni otroci, posvojenci, zakonec, zunajzakonski partner, pastorki). Ti lahko zimujejo le poleg delavca in ne namesto njega. Če delavec zlorablja to pravico, naslednjih 10 let ne more zimovati v počitniških zmogljivostih podjetja. Poleg upokojenca lahko zimuje tudi njegov zakonski ali zunajzakonski partner.

Rok za prijave: 8. november 2013

Prijavnico dobite v vašem tajništvu, izpolnjeno pa oddajte v vložnišče pošte Taluma.

Razpis terminov za zimsko sezono 2013/2014 v počitniških kapacitetah na Treh kraljih

3. 12. 2013 – 8. 12. 2013
8. 12. 2013 – 13. 12. 2013
13. 12. 2013 – 18. 12. 2013
18. 12. 2013 – 23. 12. 2013
23. 12. 2013 – 28. 12. 2013
28. 12. 2013 – 2. 1. 2014

1. 2. 2014 – 6. 2. 2014
6. 2. 2014 – 11. 2. 2014
11. 2. 2014 – 16. 2. 2014
16. 2. 2014 – 21. 2. 2014
21. 2. 2014 – 26. 2. 2014
26. 2. 2014 – 3. 3. 2014

2. 1. 2014 – 7. 1. 2014
7. 1. 2014 – 12. 1. 2014
12. 1. 2014 – 17. 1. 2014
17. 1. 2014 – 22. 1. 2014
22. 1. 2014 – 27. 1. 2014
27. 1. 2014 – 1. 2. 2014

3. 3. 2014 – 8. 3. 2014
8. 3. 2014 – 13. 3. 2014
13. 3. 2014 – 18. 3. 2014
18. 3. 2014 – 23. 3. 2014
23. 3. 2014 – 28. 3. 2014
28. 3. 2014 – 2. 4. 2014

Nisi se izgubil kot zven v tihoto
Nisi odšel v nič in pozabo
Po tebi merim stvarjem pomen
In tvojo pesem
Skušam peti za tabo

Zahvala

Ob boleči izgubi dragega moža in očeta

Albina Avgušтина
iz Lovrenca na Dravskem polju

se iskreno zahvaljujemo podjetju Talum, njihovi godbi, pevcem in govorniku. Hvala vsem za izrečeno sožalje, darovano cvetje in prispevke.

Žalujoči: žena Jožica, hčerka Amadeja in sin Aljaž

KRIŽANKA

Težje besede: Lavrova, Coll, Čapراسi, Lhota, Arango, Ogan, Iam, Arakača, Maneros

					SESTAVIL: JANKO ŠEGULA	TELEVIZIJKNA NA NET TV (KORNELIJA)	NIZEK DEŽNI OBLAK	IRIDIJ	SLOVENSKI DESKAR NA SNEGU (JERNEJ, 1984)	USTREZNIK, KORELAT	GUMICA ZA BRISANJE	ŠTEFAN LAPAJNE	VRSTA APNENCA, IKRNIK, OOLIT	INDIJSKI SLUGA ALI SEL
					SLOVENSKI IGRALEC (JONAS)									
					PREBIVALKA ANGLEŠKE POKRAJINE AIEDALE									
					ROK MARGUČ			STRD, PRODUKT ČEBEL				RADO PEZDIR		
					ČLAN RADIKALNE STRANKE			PODTALNO DELOVANJE				OTOK V NOTRANJIH HEBRIDIH, ŠKOTSKA		
														
ALUMINIJ	PREDEL MURSKE SOBOTEZ NOGOMETNIM IGRIŠČEM	DREVO NA KATEREM RASTE ANANAS	DRUGO VRATNO VRETENCE SRBSKA IGRALKA (EVA)				RUSKA ATLETINJA (SVETLANA) POLDRAG KAMEN ORANŽNE BARVE							
MERSKA ENOTA ZA ELEKTRIČNO KAPA- CITIVNOST						GRŠKI MITOLOŠKI JUNAK HARAKLEJ, HERKULES								
KRONIKA, LETOPIŠ						KRAJ PRI LJUBLJANI LJUDSTVO V INDIJI		UJETNIKI TERORISTOV NEMŠKI SMUČARSKI SKAKALEC (WEISSFLOG)						
ZASUK, OBRAT (REDKO)										GRUDA, KEPA, COK				
ALFI NIPČ			Z ROKAMI MAHAJOC ČLOVEK NEDORAŠEL ČLOVEK, NEGODA, REVA											
IZVIRNI KRAK REKE MENAM				LOČEN (NAREČNO) AMERIŠKI IGRALEC (VOIGHT)										
KRAJŠA LITERARNA RAZPRAVA V UMETNIŠKI OBLIKI					TITAN PLAČILO ZA ŽAGANJE			STEVE OVETT KRAJ V VZHODNI ROMUNJI						
PREBIVALCI ROGOZE								KRANJ VRSTA ZELENJAVE			VE- ZUELSKI NOGOMETAŠ (JUAN, 1980)	KRAJ PRI SODRAŽICI	ENAČENJE	
MADŽARSKA IVANA						SEVERNO- AMERIŠKI PLES STEP ZVEZDA V OZVEZDU ŽERJAVA		DANICA, DANIELA (LJUBK.) VELIK PTIČ TEKAC						
PRIP- RAVLJENO ŽIVLO				GEORGE ADE TONE TISELJ		ŽALOSTINKA, PRI STARIH EGIPČANIH IVANKA KRAŠEVEC								
PRIJETNO DIŠEČE TEKOČINE								POČASTITEV (ZASTAR.) RUSKO MESTO PRI KAZANU						
														
					IVAN ALBREHT		RAFKO IRGOLIČ LANTAN		TURŠKI ROKOBORAC (ISMAIL) IZTOK ČOP					
					AFRIŠKI VODNI SESALEC Z VELIKIM GOBCEM									
					UŽITNA MEHIŠKA GOMOLJNICA							ERIC ERICSON		

Družabni večer s plesom in večerjo ob Martinovem prazniku v restavraciji Pan v Kidričevem

**v soboto, 9. novembra,
ob 20. uri.**

V nedeljo, 10. novembra, pa vas vabimo na Martinovo kosilo.

Prodaja vstopnic od 20. oktobra 2013 dalje.

V ceno 17 evrov na osebo je všteto:

- dobrodošlica ob prihodu,
- večerja iz samopostrežnega bifeja,
- plesna točka plesnega para iz naše plesne šole,
- izvrstna plesna glasba.

Z dobro plesno glasbo bo večer povezovala
glasbena skupina Night Life.